

Vergaderjaar 2024-2025

35 594

Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Wet belastingen op milieugrondslag ter uitvoering van de afbouw van de salderingsregeling voor kleinverbruikers

T

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 januari 2025

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei¹ hebben kennisgenomen van de beantwoordingsbrief van de minister van Klimaat en Groene Groei over een studie naar de rol van thuis- en buurtbatterijen in het energiesysteem.²

Naar aanleiding hiervan is op 13 november 2024 een brief gestuurd aan de minister van Klimaat en Groene Groei.

De minister heeft op 12 december 2024 een uitstelbericht gestuurd en op 27 januari 2025 inhoudelijk gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei,
Karthaus

¹ Samenstelling:

Kemperman (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB) (*ondervoorzitter*), Panman (BBB), Crone (GroenLinks-PvdA), Kluit (GroenLinks-PvdA) (*voorzitter*), Thijssens (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Vos (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD), Van de Sanden (VVD), Petersen (VVD), Bovens (CDA), Prins (CDA), Aerdts (D66), Dittrich (D66), Van Strien, (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Aelst-den Uijl (SP), Holterhues (CU), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² *Kamerstukken I 2024/25, 35594 S.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN / KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei

Den Haag, 13 november 2024

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben kennisgenomen van uw beantwoordingsbrief over een studie naar de rol van thuis- en buurtbatterijen in het energiesysteem.³ Deze brief geeft de leden van de fractie van de **BBB** aanleiding voor het stellen van enkele vervolgvragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van BBB

De fractieleden van de BBB vragen of u samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening werkt aan het aanpakken van knelpunten op het gebied van ruimtelijke regelgeving en veiligheid.

Voorts vragen de leden van de fractie van de BBB wanneer u verwacht deze Kamer te kunnen informeren over de mogelijkheden van het afschaffen van dubbele energiebelasting. Lukt dit vóór het beoogde afschaffen van de salderingsregeling?

De afschaffing van de salderingsregeling levert de overheid en de energieleveranciers veel geld op. Is het mogelijk dit (of een deel hiervan) tijdelijk in te zetten voor een subsidie op thuis- en buurtbatterijen bijvoorbeeld tot de beoogde einddatum van de salderingsregeling in 2031, zo vragen de fractieleden van de BBB.

Het zelf uitschakelen van zonnepanelen komt steeds meer voor, omdat energieleveranciers bezitters van zonnepanelen extra kosten doorberekenen. De fractieleden van de BBB zijn van mening dat deze bezitters zo worden gestraft voor goed gedrag, namelijk het leveren van groene stroom. De leden van de fractie van de BBB vragen of u zich kunt inzetten voor het beëindigen van deze panelentoeslagen als de salderingsregeling wordt afgeschaft.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 11 december 2024.

S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

³ Kamerstukken I 2024/25, 35594 S.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2024

De vragen van de leden van de BBB over een studie naar de rol van thuis- en buurtbatterijen in het energiesysteem (Kenmerk I 2024/25, 35594 S.) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De reden van uitstel is dat de afstemming meer tijd vraagt. Het kabinet zal zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen aan de Kamer doen toekomen.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2025

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de BBB fractie, ingezonden op 12 november 2024, naar aanleiding van nader schriftelijk overleg inzake de studie naar de rol van thuis- en buurtbatterijen in het energiesysteem van CE Delft en Witteveen & Bos.

Sophie Hermans
Minister voor Klimaat en Groene Groei

1

De fractieleden van de BBB vragen of u samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening werkt aan het aanpakken van knelpunten op het gebied van ruimtelijke regelgeving en veiligheid.

Antwoord

Binnen het kabinet wordt inderdaad gekeken naar veiligheidsvoorschriften met betrekking tot ruimtelijke inpassing van thuisbatterijen. Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid doet in opdracht van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) onderzoek naar de brandveiligheidsrisico's van thuisbatterijen in woningen. Op basis van het rapport wordt bezien of de bouwregelgeving aanpassing behoeft. Het rapport wordt rond april 2025 verwacht.

2

Voorts vragen de leden van de fractie van de BBB wanneer u verwacht deze Kamer te kunnen informeren over de mogelijkheden van het afschaffen van dubbele energiebelasting. Lukt dit vóór het beoogde afschaffen van de salderingsregeling?

Antwoord

De elektriciteit die vanuit het net geleverd wordt aan een eindgebruiker belast. In de situatie dat er elektriciteit wordt opgenomen, teruggesteerd aan het net en vervolgens weer opgenomen wordt, is het inderdaad zo dat er twee keer energiebelasting wordt betaald. Op dit moment is er nog geen oplossing voor dubbele energiebelasting die voor kan komen bij thuisbatterijen en elektrische auto's (EV's) met een bidirectionele batterij. Bijvoorbeeld een teruggaafregeling is op dit moment niet mogelijk, omdat niet op een controleerbare manier vast te stellen is of, en zo ja hoeveel van de teruggesteerde elektriciteit belast is geweest. Dat komt doordat zelf opgewekte elektriciteit (bijvoorbeeld via zonnepanelen) ingevoerd wordt in de thuisbatterij. Omdat de thuisbatterij ook (belaste) elektriciteit van het net kan hebben afgenomen tijdens het opladen, ontstaat er vermenging van belaste en onbelaste elektriciteit. In dit licht is het op dit moment onmogelijk om te bepalen of de elektriciteit die vanuit een batterij aan het net wordt teruggesteerd belast is geweest met energiebelasting. Het kabinet verwijst hierbij naar het "Rapport dubbele energiebelasting achter de kleinverbruikaansluiting"⁴ dat in juli 2023 met de Tweede Kamer is gedeeld. Er is momenteel geen oplossing voorhanden, en er worden voortsnog geen wijzigingen verwacht voor 2027. Het Ministerie van Financiën is continu met de sector in contact om in de gaten te houden of er technologische ontwikkelingen zijn die eraan kunnen bijdragen om tot oplossingen te komen voor het wegnemen van dubbele energiebelasting.

Het bovenstaande geldt voor batterijen achter een kleinverbruikaansluiting. In 2022 is er voor dubbele energiebelasting bij energieopslag achter een *grootverbruikersaansluiting* een oplossing gekomen via een wijziging van het Belastingplan 2022. Een teruggaafregeling is indertijd ook onderzocht, maar daar spelen dezelfde vraagstukken rond vermenging als bij de kleinverbruikaansluiting zoals hierboven beschreven. De regeling die is gekozen, houdt in dat de exploitant van de batterij de mogelijkheid heeft om bij de elektriciteit die vanuit het net wordt geleverd bij zijn leverancier aan te geven dat er zich achter de aansluiting een energieopslagfaciliteit (EOF) bevindt. Deze levering wordt dan gezien als een onbelaste levering. Vervolgens wordt de exploitant zelf belastingplichtig voor de energiebelasting, wat inhoudt dat hij *alle* stromen uit de batterij moet bijhouden, aangeeft welke stromen wel en niet belast zijn en tegen welk tarief, en dit verwerkt in de aangifte energiebelasting. De exploitant kan er ook voor kiezen om niet door te geven aan zijn leverancier dat hij een EOF exploiteert. De elektriciteit die geleverd wordt, gaat dan op reguliere wijze de (degressieve) belastingschijven door.

Voor een buurtbatterij met een grootverbruikersaansluiting is deze mogelijkheid er ook. Als de buurtbatterij wordt ingezet voor congestie- en onbalansproducten hoeft er geen energiebelasting geheven te worden op zowel het laden als ontladen. De levering *vanuit* de batterij aan klanten en

⁴ Kamerbrief Rapport dubbele energiebelasting bij opslag achter de kleinverbruikaansluiting (5 juli 2023)

buurtbewoners is wel belast met energiebelasting. De dubbele belasting wordt daarmee weggenomen omdat de levering *aan* de batterij niet belast is.

Voor kleinverbruikers is een vergelijkbare oplossing als voor grootverbruikers niet haalbaar omdat het een veel groter doenvermogen vraagt dan van particulieren verwacht kan worden. Het zou inhouden dat gebruikers van een thuisbatterij zelf belastingplichtig worden. Dit betekent dat zij de toepassing van de wet moeten kennen, welke energiestromen belast zijn en tegen welk tarief, welke energiestromen niet belast zijn, en dit op een juiste manier moeten verwerken in de aangifte. Bij EOF's achter grootverbruikaansluitingen kan de Belastingdienst ervan uitgaan dat dit doenvermogen er wel is, doordat er professionele energiemanagers bij betrokken zijn.

3

De afschaffing van de salderingsregeling levert de overheid en de energieleveranciers veel geld op. Is het mogelijk dit (of een deel hiervan) tijdelijk in te zetten voor een subsidie op thuis- en buurtbatterijen bijvoorbeeld tot de beoogde einddatum van de salderingsregeling in 2031, zo vragen de fractieleden van de BBB.

Antwoord

De opbrengst van beëindiging van de salderingsregeling per 2027 is al meegenomen en samen met de andere maatregelen in het Hoofdlijnenakkoord opgenomen in het inkomstenskader. Daarin zit onder andere de verlaging van de energiebelasting op aardgas tot een verbruik van 170.000 kubieke meter (m³) per jaar opgenomen vanaf 2025, de verlaging van brandstofkosten voor agrarische ondernemers per 2027 en het verlengen van de verlaging van de brandstofaccijns in 2025. Dit leidt tot gederfde inkomsten die de opbrengst van het beëindigen van de salderingsregeling tenietdoen. Er zijn dus geen beschikbare middelen als gevolg van het afschaffen van de salderingsregeling.

4

Het zelf uitschakelen van zonnepanelen komt steeds meer voor, omdat energieleveranciers bezitters van zonnepanelen extra kosten doorberekenen. De fractieleden van de BBB zijn van mening dat deze bezitters zo worden gestraft voor goed gedrag, namelijk het leveren van groene stroom. De leden van de fractie van de BBB vragen of u zich kunt inzetten voor het beëindigen van deze panelentoeslagen als de salderingsregeling wordt afgeschaft.

Antwoord

Leveranciers maken vanwege verschillende oorzaken kosten voor klanten met zonnepanelen, namelijk door hogere inkoopkosten, hogere onbalanskosten en door de salderingsregeling⁵. Met het beëindigen van de salderingsregeling zullen de kosten en gederfde opbrengsten van levering voor leveranciers die direct met de regeling verband houden per 2027 vervallen. Deze hoeven en mogen daarom ook vanaf 2027 niet meer in rekening worden gebracht, mede gelet op het wettelijk vereiste dat de in rekening gebrachte kosten voor zowel levering als teruglevering transparant en redelijk moeten zijn en gezien de bepaling⁶ die het in rekening brengen van discriminatoire kosten en niet direct of indirect aan teruglevering gerelateerde kosten expliciet verbiedt. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is als onafhankelijk toezichthouder verantwoordelijk om hierop toe te zien en kan wanneer de Energiewet van kracht is zo nodig hierop handhaven.

Inkoopkosten en onbalanskosten zullen blijven bestaan voor huishoudens met zonnepanelen en deze zijn hoger dan voor huishoudens zonder zonnepanelen. De leverancier is balanceringsverantwoordelijk voor de teruglevering van het huishouden met zonnepanelen en maakt hiervoor kosten, bijvoorbeeld wanneer er meer zonne-energie wordt ingevoed dan verwacht. Ook heeft de leverancier te maken met hogere inkoopkosten bij huishoudens met zonnepanelen. Dit heeft te maken met de onvoorspelbaarheid van het weer en eventuele teruglevering, waardoor

⁵ Conclusie eerste verkenning: energieleveranciers maken extra kosten voor klanten met zonnepanelen, ACM doet vervolgonderzoek | ACM.nl

⁶ Kamerstukken II 2024/25, 36 611, nr. 16

leveranciers vaak laat en voor een gemiddeld hogere prijs elektriciteit moeten inkopen voor deze huishoudens dan bij huishoudens zonder zonnepanelen.